

**REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNO IZBORNO POVJERENSTVO
REPUBLIKE HRVATSKE**

**KLASA: 030-01/20-01/01
URBROJ: 507-02/01-20-1**

Zagreb, 3.travnja 2020.

**PREGLED RADA
DRŽAVNOG IZBORNOG POVJERENSTVA
REPUBLIKE HRVATSKE
U 2019.**

1. UVOD

Zakonom o Državnom izbornom povjerenstvu Republike Hrvatske (dalje: Zakon o Državnom izbornom povjerenstvu)¹ uređeno je osnivanje Državnog izbornog povjerenstva Republike Hrvatske (dalje: Državno izborni povjerenstvo) kao stalnog tijela, sastav Državnog izbornog povjerenstva, način izbora predsjednika, potpredsjednika i članova Državnog izbornog povjerenstva, djelokrug, način rada i odlučivanja, odnos s građanima, tijelima i institucijama u Republici Hrvatskoj, suradnja s međunarodnim organizacijama i institucijama, te ostala pitanja od značaja za obavljanje poslova iz djelokruga Državnog izbornog povjerenstva.

Zakonom o Državnom izbornom povjerenstvu je propisano da je Državno izborni povjerenstvo stalno i neovisno državno tijelo koje obavlja poslove iz svog djelokruga u skladu s navedenim Zakonom te zakonima kojima je regulirana provedba izbora u Republici Hrvatskoj, kao i provedba državnog, lokalnog i savjetodavnog referenduma.

Nadležnost Državnog izbornog povjerenstva u provedbi nadzora financiranja političkih aktivnosti i izborne promidžbe, propisana je Zakonom o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma (dalje: Zakon o financiranju).² Pri tome se napominje da je riječ o zakonu koji je stupio na snagu u ožujku 2019. te da je isti donio potpuno nove nadležnosti Državnom izbornom povjerenstvu u pogledu nadzora financiranja referendumskih aktivnosti, unio novinu u dostavi izvješća subjekata nadzora unosom u informacijski sustav i njihovu objavu na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva te razradio alate u pogledu nadzora financiranja političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma.

Nadležnost Državnog izbornog povjerenstva može se podijeliti na:

- a) nadležnost Državnog izbornog povjerenstva koja se odnosi na provedbu izbora i referenduma,
- b) nadležnost Državnog izbornog povjerenstva koja se odnosi na provedbu nadzora financiranja političkih aktivnosti (dalje: redovni godišnji nadzor financiranja), nadzora financiranja izborne promidžbe i nadzora financiranja referenduma i
- c) nadležnost Državnog izbornog povjerenstva koja je propisana člankom 11. st. 2. Zakona o Državnom izbornom povjerenstvu, a nije obuhvaćena točkom a) i to: davanje mišljenja za dogradnju i unapređivanje izbornog zakonodavstva te zakonodavstva koje regulira pitanje referenduma; određivanje načina arhiviranja i objavljivanja materijala o provedenim izborima i referenduma; objavljivanje periodičnih, stručnih publikacija vezano uz izborni sustav, provedbu izbora i praksu; utvrđivanje organizacije stručne službe, izabiranje tajnika i njegova zamjenika, te ostvarivanje suradnje s organizacijama u zemlji te s međunarodnim organizacijama i institucijama u domeni izbornog zakonodavstva i izbora uopće.³

¹ Zakon o Državnom izbornom povjerenstvu Republike Hrvatske, Narodne novine, broj 44/06 i 19/07.

² Zakon o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma, Narodne novine, broj 29/19 i 98/19.

³ Detaljan pregled nadležnosti Državnog izbornog povjerenstva opisan pod točkama a), b) i c) objavljen je na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva na poveznici <https://www.izbori.hr/site/o-povjerenstvu/nadleznost-povjerenstva/52>

2. PRIJEVREMENI LOKALNI IZBORI

U 2019. godini održani su prijevremeni lokalni izbori kako slijedi:

- 10. ožujka 2019. prijevremeni izbori za Županijsku skupštinu Ličko-senjske županije, Gradsko vijeće Grada Iloka, Gradsko vijeće Grada Ogulina i Općinsko vijeće Općine Davor;
- 5. svibnja 2019. prijevremeni izbori za zamjenika općinskog načelnika Općine Bale-Valle iz reda pripadnika talijanske nacionalne manjine i
- 28. srpnja 2019. prijevremeni izbori za općinskog načelnika i zamjenika općinskog načelnika Općine Podravska Moslavina.

2.1. OBVEZATNE UPUTE, PRIOPĆENJA I OBAVIJESTI

U provedbi prijevremenih izbora za Županijsku skupštinu Ličko-senjske županije, Gradsko vijeće Grada Iloka, Gradsko vijeće Grada Ogulina i Općinsko vijeće Općine Davor, Državno izborno povjerenstvo je donijelo:

- 7. veljače 2019. Obvezatne upute broj LS I – redoslijed izbornih radnji i tijek rokova, Obvezatne upute broj LS II - o primjeni obvezatnih uputa i obrazaca na prijevremenim izborima i Obvezatne upute broj LS III o zaštiti osobnih podataka,
- 7. veljače 2019. Priopćenje o prijevremenim izborima za članove Županijske skupštine Ličko-senjske županije, članove Gradskog vijeća Grada Iloka, članove Gradskog vijeća Grada Ogulina i članove Općinskog vijeća Općine Davor; Priopćenje o zastupljenosti muškaraca i žena na kandidacijskim listama na prijevremenim izborima; Priopćenje o načinu podnošenja zahtjeva za izdavanje i izdavanju potvrde općinskog suda ili posebnog uvjerenja Ministarstva pravosuđa i Priopćenje o načinu ostvarenja aktivnog i pasivnog biračkog prava državljana drugih država članica Europske unije na prijevremenim izborima,
- 5. ožujka 2019. Priopćenje o izvještavanju o odazivu birača i objavi prvih privremenih rezultata na prijevremenim izborima.

U provedbi prijevremenih izbora za općinskog načelnika i zamjenika općinskog načelnika Općine Bale-Valle iz reda pripadnika talijanske nacionalne manjine, Državno izborno povjerenstvo donijelo je:

- 4. travnja 2019. Obvezatne upute broj MLN I – redoslijed izbornih radnji i tijek rokova, Obvezatne upute broj MLN II – O obrascima za postupak kandidiranja i primjeni obvezatnih uputa i obrazaca na prijevremenim izborima za zamjenika općinskog načelnika Općine Bale-Valle iz reda pripadnika talijanske nacionalne manjine i Obvezatne upute MLN-III o zaštiti osobnih podataka,
- 4. travnja 2019. Priopćenje o prijevremenim izborima za zamjenika općinskog načelnika Općine Bale-Valle iz reda pripadnika talijanske nacionalne manjine i Priopćenje o načinu podnošenja zahtjeva za izdavanje i izdavanju potvrde općinskog suda ili posebnog uvjerenja Ministarstva pravosuđa u smislu članka 13. stavka 2. Zakona o lokalnim izborima na prijevremenim izborima za zamjenika općinskog načelnika Općine Bale-Valle iz reda pripadnika talijanske nacionalne manjine,
- 30. travnja 2019. Priopćenje o izvještavanju o odazivu birača i objavi prvih privremenih rezultata na prijevremenim izborima za zamjenika općinskog načelnika Općine Bale-Valle iz reda pripadnika talijanske nacionalne manjine koji će se održati 5. svibnja 2019.

U provedbi prijevremenih izbora za općinskog načelnika i zamjenika općinskog načelnika Općine Podravska Moslavina, Državno izborno povjerenstvo donijelo je:

- 19. lipnja 2019. Obvezatne upute broj LN I – redosljed izbornih radnji i tijekom rokova i Obvezatne upute LN II o obrascima za postupak kandidiranja i primjeni obvezatnih uputa i obrazaca na prijevremenim izborima za općinskog načelnika i zamjenika općinskog načelnika Općine Podravska Moslavina i Obvezatne upute LN-III o zaštiti osobnih podataka,
- 21. lipnja 2019. Priopćenje o prijevremenim izborima za općinskog načelnika i zamjenika općinskog načelnika Općine Podravska Moslavina, Priopćenje o načinu podnošenja zahtjeva za izdavanje i izdavanju potvrde općinskog suda ili posebnog uvjerenja Ministarstva pravosuđa u smislu članka 13. stavka 2. Zakona o lokalnim izborima na prijevremenim izborima za općinskog načelnika i zamjenika općinskog načelnika Općine Podravska Moslavina,
- 24. srpnja 2019. Priopćenje o izvještavanju o odazivu birača i objavi prvih privremenih rezultata na prijevremenim izborima za općinskog načelnika i zamjenika općinskog načelnika Općine Podravska Moslavina koji će se održati 28. srpnja 2019.

2.2.PILOT PROJEKT eIZVODI

Nastavno na dobru praksu s lokalnih izbora održanih 2017. i prijevremenih izbora za članove Općinskog vijeća Općine Muć održanim u travnju 2018., te prijevremenih izbora za općinskog načelnika i zamjenika općinskog načelnika Općine Milna održanim u rujnu 2018., Državno izborno povjerenstvo odlučilo je na prijevremenim izborima za članove Gradskog vijeća Grada Iloka provesti daljnju fazu Pilot projekt eIzvodi. U njoj su evidentiranje birača koji su pristupili glasovanju vršili isključivo članovi biračkog odbora i to po dva člana biračkog odbora-operatora, najčešće predsjednik i potpredsjednik biračkih odbora. U prethodnom pilot projektu evidenciju su vodili bilo članovi biračkih odbora bilo službenici ureda državne uprave. Projekt je proveden na svih sedam biračkih mjesta u Gradu Iloku.

Ovim se projektom nastojalo provjeriti mogućnost unapređenja izbornog postupka kako u pogledu (1) provedbe postupka glasovanja i to brže evidencije birača koji su pristupili glasovanju u eIzvodima u odnosu na evidenciju birača u pisanim izvancima iz popisa birača; provjere činjenice upisa birača u registru birača kako bi se omogućilo izdavanje potvrde za glasovanje, koja se izdaje ako birač nije upisan u izvadak iz popisa birača već na samom biračkom mjestu, bez potrebe odlaska birača u nadležni ured državne uprave; provjere upisa birača na pojedinom biračkom mjestu; (2) unapređenje izbornog procesa i to u pogledu dobivanja podataka radi olakšavanja popunjavanja zapisnika o radu biračkih odbora te mogućnosti unosa rezultata glasovanja u informatički sustav već na samom biračkom mjestu, kao i (3) dobivanje statističkih podataka o biračima i to dobivanje podataka o odazivu birača, bez vremenskog odmaka, u svakom trenutku tijekom glasovanja kao i mogućnosti dobivanja brzih statističkih analiza birača po dobi, spolu i vremenu izlaznosti na biračka mjesta.

Iz analize upitnika koji su ispunjavali operateri proizlazi da je pilot projekt eIzvodi u pravilu pozitivno ocjenjen te su ostvareni ciljevi projekta a to je brz pristup podacima o biračima koji su navedeni u registru birača, olakšana evidencija birača koji su pristupili glasovanju te olakšana kontrola zapisnika o radu biračkih odbora i unosa rezultata. Osnovna zamjerka odnosi se na tehnički aspekt provedbe projekta a to je slab signal za Internet (za optimalan rad potrebna je 4G mreža) i oprema koja se koristila što je utjecalo na brzinu korištenja eIzvoda. U tom pogledu pitanje dobivanja podataka o odazivu birača bez vremenskog odmaka nije bilo u cijelosti ispunjeno.

Nastavno na pozitivno iskustvo, pilot projekt proveden je i na izborima za Europski parlament (točka 4.6. dolje).

3. IZBORI ČLANOVA VIJEĆA I PREDSTAVNIKA NACIONALNIH MANJINA U JEDINICAMA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Odlukom Vlade Republike Hrvatske o raspisivanju izbora za članove vijeća nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, Klasa: 022-03/19-04/114; Urbroj: 50301-25/14-18-2, od 28. ožujka 2019.⁴ raspisani su izbori za članove vijeća nacionalnih manjina. Odluka je izmijenjena Odlukom o izmjeni Odluke o raspisivanju izbora za članove vijeća nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, Klasa: 022-03/19-04/140; Urbroj: 50301-25/14-19-2, od 11. travnja 2019.⁵ Vlada Republike Hrvatske je za članove vijeća nacionalnih manjina raspisala ukupno 515 izbora i to 74 u županijama i Gradu Zagrebu, 171 u gradovima i 270 u općinama.

Odlukom Vlade Republike Hrvatske o raspisivanju izbora za predstavnike nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, Klasa: 022-03/19-04/113; Urbroj: 50301-25/14-19-2, od 28. ožujka 2019.⁶, raspisani su izbori za predstavnike nacionalnih manjina. Za predstavnike nacionalnih manjina Vlada Republike Hrvatske je raspisala ukupno 144 izbora, od čega 89 u županijama i u Gradu Zagrebu, 54 u gradovima i u 1 općini.

Izbori za članove vijeća i predstavnike nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave (dalje: izbori vijeća i predstavnika) održani su 5. svibnja 2019. Drugi krug glasovanja održan je u sedam općina 19. svibnja 2019.

Za naglasiti je da su ovo prvi izbori provedeni sukladno Zakonu o izboru vijeća i predstavnika nacionalnih manjina (Narodne novine, broj 25/19, dalje u ovom poglavlju Zakon) koji je stupio na snagu 14. ožujka 2019., a u čijem donošenju je aktivno sudjelovalo Državno izborno povjerenstvo. Dodatno se napominje da se na ovim izborima ne provodi nadzor financiranja izborne promidžbe.

3.1.OBVEZATNE UPUTE, OBRASCI I PRIOPĆENJA

Sukladno unapređenjima iz Zakona koje je obuhvatilo čitav niz prethodno nedefiniranih aspekata provedbe izbora, Državno izborno povjerenstvo donijelo je ukupno sljedeće četiri obvezatne upute za provedbu izbora vijeća i predstavnika, i to 28. ožujka 2019. Obvezatne upute broj M-I – redosljed izbornih radnji i tijek rokova i Obvezatne upute broj M-II – obrasci za postupak kandidiranja i za pripremu i provedbu izbora (OM-1 do OM-11); 4. travnja 2019. Obvezatne upute broj M-III - obrasci za provedbu izbora (obraci OM-12 do OM-26) te 7. svibnja 2019. Obvezatne upute broj M-IV - o obrascu za provedbu drugog kruga glasovanja za izbor članova vijeća nacionalnih manjina u općini. Upute su objavljene u Narodnim novinama i na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva.

Državno izborno povjerenstvo također je donijelo sljedeća priopćenja i to 29. ožujka 2019. Priopćenje o izborima za članove vijeća nacionalnih manjina i predstavnike nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave i Poziv medijima na obavještavanje birača o provjeri upisa u registar birača; 30. travnja 2019. Priopćenje o izvještavanju o odazivu birača i objavi informacije o rezultatima izbora; 8. svibnja 2019. Priopćenje o održavanju drugog kruga glasovanja na izborima članova vijeća nacionalnih manjina u jedinicama lokalne samouprave te 14. svibnja 2019. Priopćenje o izvještavanju o odazivu birača i objavi informacije o rezultatima drugog kruga glasovanja.

⁴ dostupna na https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_03_32_667.html

⁵ dostupna na https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_04_37_777.html

⁶ dostupna na https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_03_32_666.html

3.2. IZBORNA TIJELA

Sukladno zakonskim ovlastima iz članka 35. Zakona, Državno izborno povjerenstvo imenovalo je 20 županijskih izbornih povjerenstava i Izborno povjerenstvo Grada Zagreba, dok su županijska izborna povjerenstva imenovala 108 gradskih izbornih povjerenstava i 258 općinskih izbornih povjerenstava.

U sklopu pripreme izbora članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske, koji su bili raspisani za 26. svibnja 2019., Državno izborno povjerenstvo započeo je s edukacijama izbornih povjerenstava početkom veljače 2019. Budući da je u tom periodu bilo izvjesno da postoji realna mogućnost da u svibnju, osim izbora članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske, budu održani i izbori vijeća i predstavnika, na navedenim edukacijama razmotrena su pitanja vezana i uz provedbu manjinskih izbora.

S ciljem edukacije članova biračkih odbora, Državno izborno povjerenstvo izradilo je i na mrežnoj stranici objavilo Podsjetnik za rad biračkih odbora na izborima za članove vijeća i predstavnike nacionalnih manjina.

3.3. INFORMATIČKI KOORDINATORI

U cilju pravovremene pripreme provedbe izbora vijeća i predstavnika, prvenstveno vezano uz pripremu provedbe operativnih radnji informatičke podrške na istima, Državno izborno povjerenstvo imenovalo je informatičkog koordinатора Državnog izbornog povjerenstva koji je bio uključen u razvoj svih podsustava koji su se koristili na naprijed navedenim izborima. Također, istovremeno s imenovanjem županijskih izbornih povjerenstava i Gradskog izbornog povjerenstva Grada Zagreba, Državno izborno povjerenstvo imenovalo je za područje svake županije te za područje Grada Zagreba posebnog županijskog informatičkog koordinатора, odnosno informatičkog koordinатора za Grad Zagreb koji su pružali značajnu informatičku podršku pojedinim izbornim povjerenstvima pri provedbi izbora.

3.4. KANDIDATURA

Prijedlozi lista kandidata za izbor vijeća i prijedlozi kandidatura za izbor predstavnika dostavljali su se nadležnom izbornom povjerenstvu jedinice u kojoj se bira vijeće, odnosno predstavnik. Pri tome je Državno izborno povjerenstvo u okviru informatičke podrške na izborima vijeća i predstavnika, omogućilo nadležnim izbornim povjerenstvima provjeru podataka navedenih u zaprimljenim prijedlozima lista kandidata za izbor vijeća odnosno u prijedlozima kandidatura za izbor predstavnika kroz informatički sustav koji je bio povezan s odgovarajućim registrima nadležnih tijela. Također, u ciljem olakšavanja rada nadležnih izbornih povjerenstava, Državno izborno povjerenstvo izradilo je i obrasce potvrda o zaprimanju prijedloga lista kandidata na izborima vijeća i zaprimanju prijedloga kandidatura na izborima predstavnika.

3.5. REZULTATI GLASOVANJA

Državno izborno povjerenstvo je u okviru informatičke podrške izborima vijeća i predstavnika osiguralo nadležnim izbornim povjerenstvima unos utvrđenih rezultata glasovanja u informatički sustav koji je omogućio jedinstvenu obradu i prikaz rezultata izbora za područje cijele Republike Hrvatske.

Sukladno zakonskim obvezama, 6. svibnja 2019. Državno izborno povjerenstvo je objavilo cjelovitu informaciju o rezultatima izbora vijeća i predstavnika za sve one jedinice u kojima

nije bilo drugog kruga glasovanja kao i popis jedinica u kojima će se održati drugi krug glasovanja.

13. svibnja 2019. Državno izborno povjerenstvo objavilo je informaciju o konačnim rezultatima izbora vijeća i predstavnika u svim jedinicama u kojima se nije održao drugi krug izbora, dok je 24. svibnja 2019. objavilo cjelovitu informaciju o konačnim rezultatima izbora vijeća i predstavnika za sve jedinice.

3.6. PRIGOVORI ZBOG NEPRAVILNOSTI U POSTUPKU KANDIDIRANJA I U POSTUPKU IZBORA

Na izborima vijeća i predstavnika, Državno izborno povjerenstvo zaprimio je ukupno osam prigovora, od toga tri prigovora zbog nepravilnosti u postupku kandidiranja te pet prigovora zbog nepravilnosti u postupku izbora. Na rješenja Državnog izbornog povjerenstva podnesena je jedna žalba, koju je Ustavni sud RH odbio odlukom.

Odluke Državnog izbornog povjerenstva i Ustavnog suda Republike Hrvatske vezane uz podnesene prigovore naznačene su u tablici u nastavku:

Tablica 1. Rješenja Državnog izbornog povjerenstva o prigovorima zbog nepravilnosti u postupku

Prigovori zbog nepravilnosti u postupku	Ukupno zaprimljenih prigovora	Rješenja Državnog izbornog povjerenstva			Ukupno izjavljenih žalbi protiv rješenja DIP-a	Odluke Ustavnog suda RH		
		Prigovor osnovan	Prigovor odbačen	Prigovor odbijen		Žalba osnovana	Žalba odbačena	Žalba odbijena
Kandidiranja	3	0	1	2	0	0	0	0
Izbora	5	0	1	4	1	0	0	1
UKUPNO	8	0	2	6	1	0	0	1

3.7. TROŠKOVI PROVEDBE IZBORA

Sukladno članku 79. st. 1. Zakona, sredstva za pokriće troškova izbora pojedine jedinice osiguravaju se u proračunu te jedinice. Sukladno članku 79. st. 2. Zakona, sredstva potrebna za izvršenje obveza Državnog izbornog povjerenstva u provedbi izbora vijeća i predstavnika, osiguravaju se u državnom proračunu. Troškovi Državnog izbornog povjerenstva vezano uz provedbu izbora vijeća i predstavnika prikazani su u tablici u nastavku.

Tablica 2. Troškovi Državnog izbornog povjerenstva

VRSTA TROŠKA	IZNOS
Intelektualne i osobne usluge	100.895,74 kn
Računalne usluge	674.787,50 kn
UKUPNO	775.683,74 kn

4. IZBOR ČLANOVA EUROPSKOG PARLAMENTA IZ REPUBLIKE HRVATSKE

Vijeće Europske unije donijelo je 22. svibnja 2018. Odluku o određivanju razdoblja za devete izbore zastupnika u Europskom parlamentu neposrednim općim izborima (SL L 129/76, 25.5. 2018.)⁷ kojom je određeno je da će se navedeni izbori provesti u razdoblju od 23. do 26. svibnja 2019. Odlukom predsjednice Republike Hrvatske od 25. ožujka 2019., Klasa: 013-05/19-01/01; Urbroj: 71-06-01/1-19-1 (dalje: Odluka o raspisivanju izbora)⁸, raspisani su izbori članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske (dalje: izbori članova u Europski parlament), a kao dan održavanja izbora određena je nedjelja, 26. svibnja 2019.

Odlukom o raspisivanju izbora je propisano kako će se izbori provesti na biračkim mjestima u Republici Hrvatskoj i u sjedištima diplomatsko-konzularnih predstavništava Republike Hrvatske. Nadalje, Odlukom o raspisivanju izbora je propisano kako se u Europski parlament bira dvanaest članova iz Republike Hrvatske sukladno odredbama Ugovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji i odredbama Odluke Europskog vijeća od 28. lipnja 2018. o utvrđivanju sastava Europskog parlamenta (SL L 165 I)⁹ te da, ako na početku parlamentarnog saziva Europskog parlamenta 2019. – 2024., Ujedinjena Kraljevina još bude država članica Europske unije, dužnost preuzima jedanaest članova iz Republike Hrvatske sve dok povlačenje Ujedinjene Kraljevine ne počne proizvoditi pravne učinke, kada dužnost preuzima i dvanaesti član iz Republike Hrvatske. U tom smislu nije bila potrebna dodatna zakonodavna intervencija u način izbora dodatnog člana Europskog parlamenta iz Republike Hrvatske nakon izlaska Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije, kao što je bio slučaj u nekim drugim državama članicama.

4.1. OBVEZATNE UPUTE, OBRASCI I PRIOPĆENJA

Za provedbu izbora članova u Europski parlament, Državno izborno povjerenstvo donijelo je ukupno devet obvezatnih uputa i to 25. ožujka 2019. Obvezatne upute broj EP I - redosljed izbornih radnji i tijek rokova; Obvezatne upute broj EP II - obrasci za postupak kandidiranja i za provedbu izbora (OEP-1 do OEP-6); Obvezatne upute broj EP III - postupak kandidiranja; Obvezatne upute broj EP IV - o zaštiti osobnih podataka i Obvezatne upute broj EP V – o pravima i dužnostima promatrača političkih stranaka, promatrača birača, promatrača nevladinih udruga i stranih promatrača; a 4. travnja 2019. Obvezatne upute broj EP VI - obrasci za provedbu izbora (OEP-7 do OEP-15); Obvezatne upute broj EP VII - o glasovanju birača na službi u oružanim snagama Republike Hrvatske, birača u mirovinskim operacijama i misijama, birača članova posada pomorskih i riječnih brodova pod hrvatskom zastavom te na plutajućim objektima u unutrašnjim morskim vodama i teritorijalnom moru Republike Hrvatske, birača smještenih u ustanovama socijalne skrbi i birača lišenih slobode; Obvezatne upute broj EP VIII - o načinu glasovanja birača s tjelesnom manom, nepismenih birača, slijepih birača te birača koji nisu u mogućnosti pristupiti na biračko mjesto i Obvezatne upute broj EP IX - o načinu uređenja biračkog mjesta.

Upute su objavljene u Narodnim novinama i na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva.

Državno izborno povjerenstvo je u razdoblju od 12. ožujka 2019. do 28. lipnja 2019. donijelo 23 priopćenja vezano za provedbu izbora i nadzor financiranja izborne promidžbe kao i

⁷ dostupna na <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/HTML/?uri=CELEX:32018D0767&qid=1583919633017&from=HR>

⁸ dostupna na https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_03_30_606.html

⁹ dostupna na <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=uriserv:OJ.LI.2018.165.01.0001.01.HRV&toc=OJ:L:2018:165:TOC>

očitovanja vezano za aktualna pitanja od značaja za javnost, a u vezi provedbe izbora. Sva priopćenja objavljena su na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva.

4.2. IZBORNA TIJELA

U skladu s člankom 31. Zakona o izboru članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 92/10, 23/13, 143/13, dalje u ovom poglavlju Zakon), Državno izborno povjerenstvo nadležno je za imenovanje županijskih izbornih povjerenstava i Gradskog izbornog povjerenstva Grada Zagreba, dok su u skladu s člankom 34. Zakona, županijska izborna povjerenstva nadležna za imenovanje gradskih i općinskih izbornih povjerenstava na svom području.

U cilju pravovremene pripreme provedbe izbora članova u Europski parlament, Državno izborno povjerenstvo imenovalo je županijska izborna povjerenstava i Gradsko izborno povjerenstvo Grada Zagreba i prije stupanja na snagu Odluke o raspisivanju izbora i to 17. siječnja 2019., a potom su županijska izborna povjerenstava pristupila imenovanju gradskih i općinskih izbornih povjerenstava na svojem području te su sva izborna povjerenstva bila imenovana do 15. veljače 2019.

Dodatno se navodi da je Državno izborno povjerenstvo imenovalo i sve članove biračkih odbora na biračkim mjestima u inozemstvu.

U sklopu pripreme provedbe izbora članova u Europski parlament, Državno izborno povjerenstvo također je provelo edukaciju izbornih povjerenstava po svim gradovima sjedištima županija na kojima je sudjelovalo 955 predstavnika nadležnih izbornih povjerenstava. Na edukaciji izborna povjerenstva upoznata su sa zakonskim temama, razmijenjena je najbolja praksa te su upoznata s korištenjem aplikacija informatičke podrške izborima.

Predstavnici Državnog izbornog povjerenstva prisustvovali su i edukaciji predstavnika diplomatsko-konzularnih predstavništava Republike Hrvatske u inozemstvu u organizaciji Ministarstva vanjskih i europskih poslova u Zagrebu.

S ciljem edukacije članova biračkih odbora, Državno izborno povjerenstvo izradilo je i na mrežnoj stranici objavilo Podsjetnik za rad biračkih odbora u Republici Hrvatskoj kao i Podsjetnik za rad biračkih odbora u inozemstvu. Na mrežnoj stranici također je bila dostupna dodatna edukaciju za biračke odbore u vidu aplikacije pod nazivom e-Learning edukacija za biračke odbore (dalje: e-Learning) otvorena na korištenje svim zainteresiranim osobama.

4.3. INFORMATIČKI KOORDINATORI I INFORMATIČKA PODRŠKA

U cilju pravovremene pripreme provedbe izbora članova Europskog parlamenta, prvenstveno vezano uz pripremu provedbe operativnih radnji informatičke podrške na istima, Državno izborno povjerenstvo imenovalo je informatičkog koordinатора Državnog izbornog povjerenstva koji je bio uključen u razvoj svih podsustava koji su se koristili na naprijed navedenim izborima. Također, istovremeno s imenovanjem županijskih izbornih povjerenstava i Gradskog izbornog povjerenstva Grada Zagreba, Državno izborno povjerenstvo imenovalo je za područje svake županije te za područje Grada Zagreba posebnog županijskog informatičkog koordinatora, odnosno informatičkog koordinatora za Grad Zagreb koji su pružali značajnu informatičku podršku pojedinim izbornim povjerenstvima pri provedbi izbora. Državno izborno povjerenstvo također je imenovalo i informatičkog koordinatora za korištenje mreže i opreme Ministarstva financija Republike Hrvatske - Porezne uprave. Za iste je prije izbora bila održana i jednodnevna radionica.

Državno izborno povjerenstvo je nastavilo dograđivati aplikacije informatičke podrške izborima. Najznačajnije novine na ovim izborima je uključivanje i narudžbe glasačkih listića, glasačkih kutija i zapisnika u aplikaciju Serijski brojevi u kojoj se do sada pratila samo distribucija navedenog materijala. Novo je razvijena aplikacija Kontrole troškova koja je pobliže prikazana pod točkom 4.12. dolje. Bitno je nadograđena i aplikacija Birački odbori u dijelu koji se odnosi na unos članova biračkih odbora koje predlažu stranke s obzirom da prema sporazumu oporbenih stranaka po isteku dogovorenog roka, unos članova je bio slobodan.

U odnosu na provedbu izbora u inozemstvu, za istaknuti je da je na ovim izborima po prvi put u primjeni bila aplikacija Birački odbori za stranke kao i da se na ovim izborima po prvi put pratio i odaziv birača u europskim državama koje su istoj vremenskoj zoni kao i Hrvatska i to u Albaniji, Austriji, Belgiji, Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori, Češkoj Republici, Danskoj, Francuskoj, Italiji, Kosovu, Mađarskoj, Nizozemskoj, Norveškoj, Njemačkoj, Poljskoj, Republici Sjevernoj Makedoniji, Slovačkoj, Sloveniji, Srbiji, Španjolskoj, Švedskoj i Švicarskoj. Dostava navedenih podataka dobro je primljena u javnosti u svjetlu daljnjeg povećanja transparentnosti izbornog postupka.

4.4.KANDIDATURA

U propisanom roku Državnom izbornom povjerenstvu prispjelo je 33 prijedloga kandidacijskih lista i to 31 od strane političkih stranaka i dvije od strane grupe birača.

Na sjednici održanoj 10. travnja 2019. Državno izborno povjerenstvo donijelo je odluke o pravovaljanim kandidacijskim listama i zbirnoj listi te su iste istog dana i objavljene na njegovoj mrežnoj stranici. Zbirnu listu Državno izborno povjerenstvo dostavilo je i u sjedišta diplomatsko-konzularnih predstavništava radi javne objave te je javno objavilo u svim dnevnim novinama u Republici Hrvatskoj.

4.5.BIRAČKA MJESTA

Izbori su se provodili na biračkim mjestima određenim na području Republike Hrvatske te u sjedištima diplomatsko-konzularnih predstavništava Republike Hrvatske. Od ukupno određenih 6545 biračkih mjesta, Državno izborno povjerenstvo odredilo je 115 biračkih mjesta u inozemstvu u 46 država.

4.6.PILOT PROJEKT E-IZVODI

Na izborima članova u Europski parlament pilot projekt eIzvodi provodio se na svim redovnim biračkim mjestima u gradovima Orahovici, Makarskoj, Svetoj Nedelji, Varaždinu i Vukovaru te općini Bukovlje, tj. na ukupno 110 biračkih mjesta.

Pilot projektom eIzvodi nastojala se provjeriti mogućnost unapređenja izbornog postupka kako je naznačeno pod točkom 2.2. gore.

Pilot projekt eIzvodi provodili su isključivo članovi biračkog odbora, odnosno dva člana biračkog odbora, koje je odredio predsjednik biračkog odbora te nisu dodatno angažirani službenici Ureda državne uprave kao što su bili angažirani na početku provedbe projekta.

Tehničku podršku vezano uz navedeno Državnom izbornom povjerenstvu pružalo je društvo APIS IT d.o.o. koji je izradio Upute za rad namijenjene članovima biračkih odbora koji su bili zaduženi za provedbu pilot projekta eIzvodi.

Državno izborno povjerenstvo izradilo je Upute za rad biračkih odbora (operatera) za provedbu pilot projekta eIzvodi, a kojima je detaljno opisana organizacija rada na biračkom mjestu na

kojem se provodio ovaj pilot projekt, postupanje biračkog odbora prilikom dolaska birača na biračko mjesto, postupanje biračkog odbora u slučaju da pretraga birača u sustavu eIzvida nije dala odgovarajući rezultat te postupanje biračkog odbora po zatvaranju biračkog mjesta.

S obzirom da je sada u pilot projekt bio uključen veći broj sudionika nego li pri provedbi projekta na prijevremenim izborima navedenim pod 2.2. gore, mogla se izvršiti dublja analiza uspješnosti projekta te iz iste za sada ne proizlazi opravdanost nastavak projekta zbog potrebe značajnog daljnjeg ulaganja u unapređenje istog kako u pogledu ulaganja u informatičku opremu i razvoj sofvera tako i zbog pitanje tehničke izvedivosti zbog (ne)dostupnosti internetske veze odgovarajuće brzine na području cijele Republike Hrvatske.

4.7.PROMATRAČI

Pravo promatranja u skladu sa Zakonom i Obvezatnim uputama imali su promatrači političkih stranaka, promatrači birača koji su predložili kandidacijsku listu grupe birača (promatrači birača), promatrači nevladinih udruga registriranih u Republici Hrvatskoj kao udruge koje djeluju na području neovisnog promatranja izbora i/ili promicanja ljudskih i građanskih prava (promatrači nevladinih udruga) i promatrači međunarodnih organizacija koje djeluju u Republici Hrvatskoj, diplomatsko-konzularnih predstavništava u Republici Hrvatskoj, međunarodnih udruženja izbornih tijela te izbornih tijela iz drugih država (strani promatrači).

Političke stranke i predlagatelji/nositelji kandidacijskih lista grupe birača mogli su podnijeti Državnom izbornom povjerenstvu zahtjev za promatranje rada Držanog izbornog povjerenstva i rada biračkih odbora u diplomatsko-konzularnim predstavništvima. Nadalje i nevladine udruge mogle su podnijeti Državnom izbornom povjerenstvu zahtjeve za izdavanje dozvole za promatranje rada županijskih, gradskih i općinskih izbornih povjerenstava, Gradskog izbornog povjerenstva Grada Zagreba kao i biračkih odbora u Republici Hrvatskoj.

Državno izborni povjerenstvo odobrilo je promatranje svog rada udruzi „GONG“ i Romskom nacionalnog vijeća-RNV te političkim strankama Hrvatske demokratske zajednice-HDZ i Slobodne Hrvatske-SH, dok je odbilo zahtjeve za izdavanje dozvole za promatranje svog rada i rada nadležnih izbornih povjerenstava udruzi ANTIKORUPCIJA-Platforma za borbu protiv korupcije jer je utvrđeno da se u konkretnom slučaju ne bi radilo o nezavisnom promatranju izbornih postupaka na izborima članova u Europski parlament od strane navedene udruge u smislu članka 74. Zakona. Navedena odluka Državnog izbornog povjerenstva podržana je i od strane Ustavnog suda u postupku zaštite prava.

Točan ukupni broj promatrača nije moguće iskazati jer su na dan održavanja izbora na biračkim mjestima rad biračkih odbora promatrali i promatrači koje su odredili birači koji su predložili kandidacijsku listu grupe birača, a koji su predočili suglasnost nositelja kandidacijske liste grupe birača, bez da su prethodno podnijeli zahtjev za izdavanje dozvole za promatranje, a sve sukladno Zakonu.

4.8.UPUTE BIRAČIMA O NAČINU OSTVARIVANJA NJIHOVOG BIRAČKOG PRAVA I PRISTUPAČNOST

Državno izborni povjerenstvo je putem objava na svojim mrežnim stranicama kontinuirano obavještavalo birače o pitanjima od značaja za iste i izbore. Tako je objavilo i obavijest o načinu ostvarivanja prava glasovanja i kandidiranja državljanina druge države članice Europske unije za člana Europskog parlamenta na izborima članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske. Također je upućivalo birače na obavijesti objavljene na mrežnim stranicama drugih tijela kao što je Ministarstvo uprave na kojima su se nalazile obavijesti od značaja za način ostvarivanja prava vezano za registar birača.

Kao iskorak u pristupačnosti izbora slijepim i slabovidnim osobama, zbirna lista objavljena je i u zvučnom formatu na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva.

4.9. EUROPSKA MREŽA SURADNJE I NACIONALNA MREŽA SURADNJE U PODRUČJU IZBORA ZA EUROPSKI PARLAMENT

U provedbi izbora članova u Europski parlament, zadaća država članica bila je osigurati provedbu slobodnih i poštenih izbora s čim u vezi je Europska komisija donijela paket dokumenata: Preporuku o mrežama suradnje u području izbora, transparentnosti na internetu, zaštiti od kibersigurnosnih incidenata i borbi protiv kampanja dezinformiranja u kontekstu izbora za Europski parlament, Komunikaciju „Osiguravanje slobodnih i poštenih europskih izbora“ i Smjernice za primjenu zakona o zaštiti podataka u kontekstu izbora.

Fokus se u provedbi izbora za Europski parlament stavljao na tri osnovna pitanja: kibernetička sigurnost izbornih procesa; zaštita osobnih podataka u izbornom procesu i borba protiv dezinformacija u izbornom procesu. Državno izbornog povjerenstvo bilo je određeno hrvatskom kontakt točkom za provedbu Preporuka Europske komisije o mrežama suradnje u području izbora, transparentnosti na internetu, zaštiti od kibersigurnosnih incidenata i borbi protiv kampanje dezinformiranja u kontekstu izbora za Europski parlament (dalje: Preporuka Europske komisije) i kao kontakt točka bilo je uključeno u rad Europske mreže suradnje u području izbora za Europski parlament (dalje: Europska mreža suradnje).

Predstavnice Državnog izbornog povjerenstva sudjelovale su na sastancima Europske mreže suradnje 21. siječnja 2019., 27. veljače 2019., 4. travnja 2019. i 7. lipnja 2019., te na tzv. *Table Top Exercise* 5. travnja 2019. tijekom koje su simulirane situacije kibernetičkih napada u provedbi izbornih procesa.

Predstavnice Državnog izbornog povjerenstva sudjelovale su i na cjelodnevnoj radionici pod nazivom „Europa glasuje 2019.: kako otkriti i boriti se protiv manipulacija na internetu“ koju je organizirao Europski nadzornik za zaštitu osobnih podataka 11. veljače 2019.

U suradnji sa Zavodom za sigurnost informacijskih sustava i informacijskih tehnologija te tvrtkom Apis, koja je zadužena za pružanje informatičke podrške izborima, Državno izbornog povjerenstvo je izradio dokument *Kibernetička sigurnost u provedbi izbora članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske 2019.*, koji se zasniva na Priručniku o kibernetičkoj zaštiti izbornih tehnologija (*Compendium on Cyber Security of Election Technology*) i koji je usvojen na sjednici 14. ožujka 2019.

Državno izbornog povjerenstvo bilo je aktivno u Nacionalnoj mreži suradnje koju je osnovala Vlada Republike Hrvatske i u kojoj su, osim predstavnika Državnog izbornog povjerenstva, bili i predstavnici: Ministarstva vanjskih i europskih poslova, Ministarstva pravosuđa, Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva uprave, Središnjeg državnog ureda za razvoj digitalnog društva, Ureda Vijeća za nacionalnu sigurnost, Agencije za zaštitu osobnih podataka, Agencije za elektroničke medije, Zavoda za sigurnost informacijskih sustava i Hrvatske akademske i istraživačke mreže – CARNet.

Predstavnice Državnog izbornog povjerenstva sudjelovale su na sastancima Nacionalne mreže suradnje 13. ožujka 2019., 14. svibnja 2019., 17. lipnja 2019. i 17. srpnja 2019. te je 2. kolovoza 2019. Državno izbornog povjerenstvo je dostavilo Europskoj komisiji i kompletirani Upitnik o provedbi izbora za EU parlament, u izradi kojeg su sudjelovala sva tijela uključena u Nacionalnu mrežu suradnje.

4.10. REZULTATI GLASOVANJA

Državno izbornog povjerenstvo je 5. lipnja 2019. donijelo i objavilo konačne rezultate izbora članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske provedenih 26. svibnja 2019.

Odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske od 11. lipnja 2019. SuT-A-3/2019¹⁰ utvrđeno je da su izbori provedeni u skladu s Ustavom Republike Hrvatske, Ustavnim zakonom o Ustavnom sudu Republike Hrvatske i Zakonom o izboru članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske.

4.11. PRIGOVORI ZBOG NEPRAVILNOSTI U POSTUPKU KANDIDIRANJA I U POSTUPKU IZBORA

Na izborima članova u Europski parlament, Državno izborno povjerenstvo zaprimilo je ukupno sedam prigovora, od toga tri prigovora zbog nepravilnosti u postupku kandidiranja, te četiri prigovora zbog nepravilnosti u postupku izbora. Protiv dva rješenja povodom prigovora u postupku kandidiranja podnesena je ustavna tužbe te je Ustavni sud potvrdio odluke Državnog izbornog povjerenstva.

Tablica broj 3. - prigovori, odluka Državnog izbornog povjerenstva i Ustavnog suda RH na izborima članova u Europski parlament

PRIGOVORI ZBOG NEPRAVILNOSTI U POSTUPKU	UKUPNO ZAPRIMLJENIH PRIGOVORA	RJEŠENJA DRŽAVNOG IZBORNOG POVJERENSTVA			UKUPNO IZJAVLJENIH ŽALBI PROTIV RJEŠENJA DIP- A	ODLUKE USTAVNOG SUDA RH		
		PRIGOVOR OSNOVAN	PRIGOVOR ODBAČEN	PRIGOVOR ODBIJEN		ŽALBA OSNOVANA	ŽALBA ODBAČENA	ŽALBA ODBIJENA
Kandidiranja	3	0	0	3	2	0	0	2
Izbora	4	2	0	2	0	0	0	0
UKUPNO	7	2	0	5	2	0	0	2

4.12. TROŠKOVI PROVEDBE IZBORA

Ukupni troškovi provedbe izbora članova u Europski parlament na teret Državnog proračuna iznosili su 56.039.260,37 kn prema specifikaciji iz priložene tablice.

Kao novina na ovim izborima, radi racionalizacije i povećanja transparentnosti korištenja sredstava Državnog proračuna, izbornim povjerenstvima su određeni limiti za materijalne troškove i troškove stručnih timova. Nadalje, po prvi put je bila u primjeni i Aplikacija za kontrolu troškova čiji je cilj olakšanje kontrole troškova, na način da su korisnici Aplikacije – Državno izborno povjerenstvo, županijska izborna povjerenstva i Gradsko izborno povjerenstvo Grada Zagreba, sve podatke o utrošku financijskih sredstava unosili u Aplikaciju. Državno izborno povjerenstvo je u aplikaciju unosilo sve isplate prema županijskim izbornim povjerenstvima i Gradskom izbornom povjerenstvu Grada Zagreba, kao i ostale troškove vezane uz provedbu izbora, koje Državno izborno povjerenstvo neposredno podmiruje.

¹⁰ Dostupno na poveznici https://www.usud.hr/sites/default/files/dokumenti/Konacna_odluka_od_11.6.2019_-_izbori_za_clanove_u_Europski_parlament_iz_Republike_Hrvatske.pdf

Tablica 4. Pregled troškova utrošenih za provedbu izbora članova u Europski parlament

Redni broj	Opis troška	IZBORI ČLANOVA U EUROPSKI PARLAMENT 2019
1.	Naknada troškova izborne promidžbe	921.766,67 kn
2.	Isplata naknada za rad izbornih tijela (2.1.+2.2.+2.3.+2.4.+2.5.+2.6.+2.7.+2.8.+2.9.)	40.479.111,69 kn
2.1.	Birački odbori	30.844.629,25 kn
2.2.	Naknada za rad djelatnicima Ministarstva vanjskih i europskih poslova	23.972,75 kn
2.3.	Etičko povjerenstvo	45.589,37 kn
2.4.	Županijska izborna povjerenstva i Gradsko izborna povjerenstvo Grada Zagreba	725.366,99 kn
2.5.	Gradska izborna povjerenstva	2.175.631,99 kn
2.6.	Općinska izborna povjerenstva	4.251.741,07 kn
2.7.	Naknade stručnom timu (DIP, UZOP) (2.7.1.+2.7.2.)	18.288,96 kn
2.7.1.	Stručna služba DIP-a (bruto iznos)	15.622,78 kn
2.7.2.	Administrativni, tehnički i pomoćni poslovi (bruto iznos)	2.666,18 kn
2.8.	Naknade za rad djelatnicima (2.8.1.+2.8.2.+2.8.3.)	2.054.612,22 kn
2.8.1.	Porezna uprava	330.792,00 kn
2.8.2.	Koordinatori za obradu podataka	214.316,15 kn
2.8.3.	Stručni timovi u izbornim povjerenstvima	1.509.504,07 kn
2.9.	Birački odbori u inozemstvu	339.279,09 kn
3.	Materijalni troškovi (3.1.+3.2.+3.3.+3.4.)	14.638.382,01 kn
3.1.	Materijalni troškovi izbornih povjerenstva	2.267.479,38 kn
3.2.	Materijalni troškovi u inozemstvu	628.722,92 kn
3.3.	Automatska obrada podataka APIS IT	7.498.912,50 kn
3.4.	Materijalni troškovi DIP-a (3.4.1.+3.4.2.+3.4.3.)	4.243.267,21 kn
3.4.1.	Tiskanje glasačkih listića, plakata, zapisnika, rezervnih naljepnica za zatvaranje glasačkih kutija	3.721.358,25 kn
3.4.2.	Objava oglasa, listi kandidata	382.287,37 kn
3.4.3.	Ostali razni troškovi DIP-a	139.621,59 kn
9.	UKUPNI TROŠKOVI (1+2+3)	56.039.260,37 kn

5. IZBOR PREDsjedNIKA REPUBLIKE HRVATSKE

Vlada Republike Hrvatske donijela je 14. studenoga 2019. Odluku o raspisivanju izbora za Predsjednika Republike Hrvatske¹¹ kojom je propisano da je dan provedbe izbora nedjelja, 22. prosinca 2019. Navedena Odluka stupila je na snagu 21. studenoga 2019. Izbori za predsjednika Republike Hrvatske (dalje: predsjednički izbori) su provedeni sukladno Zakonu o izboru predsjednika Republike Hrvatske (Narodne novine br. 22/92, 42/92 – ispr., 71/97, 69/04, 99/04, 44/06, 24/11 i 128/14, dalje u ovom poglavlju Zakon).

Bez obzira što je ponovljeni izbor održan u 2020. godini i to 5. siječnja, ovaj Pregled rada Državnog izbornog povjerenstva za 2019. godinu referirat će na cjelokupne predsjedničke izbore, u mjeri u kojoj su podaci dostupni u trenutku pripreme pregleda rada.

5.1.OBVEZATNE UPUTE, OBRASCI I PRIOPĆENJA

Za provedbu predsjedničkih izbora Državno izbornog povjerenstvo donijelo je ukupno deset obvezatnih uputa, i to 14. studenoga 2019. Obvezatne upute broj P I - redoslijed izbornih radnji i tijek rokova; Obvezatne upute broj P II - postupak kandidiranja; Obvezatne upute broj P III – obrasci za postupak kandidiranja i za provedbu izbora; Obvezatne upute broj P IV - o zaštiti osobnih podataka; Obvezatne upute broj P V – o glasovanju birača na službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske, birača u mirovinskim operacijama i misijama, birača članova posada pomorskih i riječnih brodova pod hrvatskom zastavom te na plutajućim objektima u unutrašnjim morskim vodama i teritorijalnom moru Republike Hrvatske, birača lišenih slobode i birača smještenih u ustanovama socijalne skrbi; Obvezatne upute broj P VI - o načinu glasovanja birača s invaliditetom, nepismenih birača, slijepih birača te birača koji nisu u mogućnosti pristupiti na biračko mjesto; Obvezatne upute broj P VII o pravima i dužnostima promatrača te Obvezatne upute broj P VIII - o načinu uređenja biračkog mjesta; a 23. prosinca 2019. Obvezatne upute broj P IX - redoslijed izbornih radnji i tijek rokova; Obvezatne upute broj P X – pravo promatranja u ponovljenom izboru za predsjednika Republike Hrvatske.

Upute su objavljene u Narodnim novinama i na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva.

Državno izbornog povjerenstvo je u razdoblju od 11. listopada 2019. do 24. siječnja 2020. donijelo 36 priopćenja vezano za provedbu izbora i nadzor financiranja izborne promidžbe kao i obavijesti vezano za aktualna pitanja od značaja za javnost, a u vezi provedbe izbora. Sva priopćenja objavljena su na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva.

5.2.IZBORNA TIJELA

U skladu s člankom 22. Zakona, Državno izbornog povjerenstvo nadležno je za imenovanje gradskih i općinskih izbornih povjerenstava i Gradskog izbornog povjerenstva Grada Zagreba.

Budući da Zakonom nije propisano da se na predsjedničkim izborima, kao što je na ostalim vrstama izbora, imenuju i županijska izborna povjerenstva, Državno izbornog povjerenstvo je na sjednici održanoj 4. studenoga 2019. imenovalo gradska izborna povjerenstva koja su obavljala sve tehničke pripreme za provođenje predsjedničkih izbora na području županije kao i Gradsko izbornog povjerenstvo Grada Zagreba. U pravilu su to bila gradska izborna povjerenstva u sjedištu županija osim u slučaju Krapinsko-zagorske županije.

Ostala gradska i općinska izborna povjerenstva imenovana su na sjednici održanoj 21. studenoga 2019. te je ukupno za provedbu predsjedničkih izbora imenovano 556 izbornih povjerenstava.

¹¹dostupna na poveznici https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_11_112_2243.html

U sklopu pripreme provedbe predsjedničkih izbora, Državno izborno povjerenstvo je u Zagrebu održalo stručni sastanak sa predsjednicima i zamjenicima predsjednika gradskih izbornih povjerenstava u sjedištu županija i članovima Gradskog izbornog povjerenstva Grada Zagreba. Na navedenom stručnom sastanku prisustvovalo je 45 predsjednika, zamjenika predsjednika i članova navedenih izbornih povjerenstava. Na stručnom sastanku izborna povjerenstva upoznata su sa zakonskim temama, razmijenjena je najbolja praksa te su upoznata s korištenjem aplikacija informatičke podrške izborima.

S ciljem edukacije članova biračkih odbora, Državno izborno povjerenstvo izradilo je i na mrežnoj stranici objavilo Podsjetnik za rad biračkih odbora u Republici Hrvatskoj kao i Podsjetnik za rad biračkih odbora u inozemstvu. Na mrežnoj stranici također je bila dostupna dodatna edukaciju za biračke odbore u vidu aplikacije pod nazivom e-Learning edukacija za biračke odbore (dalje: e-Learning) otvorena na korištenje svim zainteresiranim osobama te je na ovim izborima zabilježen najveći broj korisnika edukacije otkako je ista uvedena prvi put 2014. godine (s 450 korisnika na predsjedničkim izborima 2014./2015. godine naraslo je na 7.142 korisnika na ovim izborima).

Pored navedenog, Državno izborno povjerenstvo je u suradnji s Povjerenstvom Ministarstva vanjskih i europskih poslova za pripremu i koordinaciju izbora za predsjednika Republike Hrvatske u diplomatskim misijama i konzularnim uredima provelo edukacije članova diplomatskih misija i konzularnih ureda koji sudjeluju u provedbi izbora u Stuttgartu i Zagrebu. Navedene osobe su potom i educirale članove biračkih odbora na biračkim mjestima u inozemstvu.

5.3. INFORMATIČKI KOORDINATORI I INFORMATIČKA PODRŠKA

I na ovim izborima, Državno izborno povjerenstvo je u cilju pravovremene pripreme provedbe predsjedničkih izbora vezano uz pripremu provedbe operativnih radnji informatičke podrške na istima, imenovalo informatičkog koordinadora Državnog izbornog povjerenstva koji je bio uključen u razvoj svih podsustava koji su se koristili na naprijed navedenim izborima. Također su imenovani za područje svake županije te za područje Grada Zagreba posebni informatički koordinatori, odnosno informatički koordinatori za Grad Zagreb koji su pružali značajnu informatičku podršku pojedinim izbornim povjerenstvima u sjedištu županije pri provedbi izbora. Državno izborno povjerenstvo također je imenovalo i informatičkog koordinadora za korištenje mreže i opreme Ministarstva financija Republike Hrvatske - Porezne uprave. Za informatičke koordinatore bile su održane dvije radionice i to jedna prije izbora vezano za rad na informatičkoj podršci te poslije izbora za potrebe razmjene iskustava i prijedloge unapređenja za buduće izbore.

Državno izborno povjerenstvo je nastavilo dograđivati aplikacije informatičke podrške izborima s obzirom da se svaka aplikacija prilagođava pojedinim izborima te se nadograđuje dodatnim funkcionalnostima s obzirom na iskustvo s proteklih izbora.

5.4. KANDIDATURA

U propisanom roku Državno izborno povjerenstvo zaprimilo je dvanaest prijedloga kandidata.

Na sjednici održanoj 5. prosinca 2019. Državno izborno povjerenstvo je u skladu s člankom 22. točkom 5. Zakona utvrdilo pravovaljanim jedanaest prijedloga kandidata (od kojih su četvero kandidata predložili birači, a sedmero kandidata predložili jedna ili više stranaka), dok je nepravovaljanim utvrdio jedan prijedlog kandidata za predsjednika Republike Hrvatske. S tim u svezi, Državno izborno povjerenstvo je donijelo i objavilo Rješenje o odbijanju prijedloga

kandidata Slobodana Midžića¹² te Listu kandidata za predsjednika Republike Hrvatske¹³ u kojoj su navedeni kandidati čije su kandidature utvrđene pravovaljanim.

U skladu s člankom 11. Zakona, Lista kandidata za predsjednika Republike Hrvatske objavljena je u svim dnevnim novinama u Republici Hrvatskoj te je radi objave dostavljena i u sjedišta diplomatsko-konzularnih predstavništava Republike Hrvatske u inozemstvu.

5.5.BIRAČKA MJESTA

Izbori su se provodili na biračkim mjestima određenim na području Republike Hrvatske te u sjedištima diplomatsko-konzularnih predstavništava Republike Hrvatske. Od ukupno određenih 6533 biračkih mjesta, Državno izborno povjerenstvo odredilo je 124 biračka mjesta u inozemstvu u 47 država. Informacija o svim biračkim mjestima određenim za provedbu predsjedničkih izbora bila je dostupna na mjestima većeg okupljanja građana te na mrežnoj stranici Državnog izbornog povjerenstva.

5.6.PROMATRAČI

Pravo promatranja na predsjedničkim izborima u prvom izbornom krugu, imali su u skladu sa Zakonom i Obvezatnim uputama broj P VII, promatrači kandidata za predsjednika Republike Hrvatske (promatrači kandidata), promatrači političkih stranaka registriranih u Republici Hrvatskoj koje su predložile kandidata za predsjednika Republike Hrvatske, promatrači birača koji su predložili kandidata za predsjednika Republike Hrvatske (promatrači političkih stranaka), promatrači nevladinih udruga registriranih u Republici Hrvatskoj kao udruga koje djeluju na području neovisnog promatranja izbora i/ili promicanja ljudskih i građanskih prava (promatrači nevladinih udruga) i promatrači međunarodnih organizacija koje djeluju u Republici Hrvatskoj diplomatsko-konzularnih predstavništava u Republici Hrvatskoj, međunarodnih udruženja izbornih tijela te izbornih tijela iz drugih država (strani promatrači) .

Pravo promatranja u ponovljenom izboru imali su promatrači kandidata za predsjednika Republike Hrvatske koji sudjeluje u ponovljenom izboru, promatrači političkih stranaka registriranih u Republici Hrvatskoj koje su predložile kandidata za predsjednika Republike Hrvatske koji sudjeluje u ponovljenom izboru, promatrači nevladinih udruga registriranih u Republici Hrvatskoj kao udruga koje djeluju na području neovisnog promatranja izbora/ili promicanja ljudskih i građanskih prava i promatrači međunarodnih organizacija koje djeluju u Republici Hrvatskoj, diplomatsko-konzularnih predstavništava u Republici Hrvatskoj, međunarodnih udruženja izbornih tijela te izbornih tijela iz drugih država.

Kandidati za predsjednika Republike Hrvatske koji su sudjelovali u ponovljenom izboru, političke stranke koje su predložile kandidata za predsjednika Republike Hrvatske koji sudjeluje u ponovljenom izboru, nevladine udruge i strani promatrači kojima je rješenjem Državnog izbornog povjerenstva odobreno promatranje izbornih tijela u prvom krugu glasovanja nisu morali podnositi novi zahtjev za izdavanje dozvole.

Ovlašteni promatrači mogli su zatražiti promatranje rada Državnog izbornog povjerenstva, gradskih i općinskih izbornih povjerenstava, Gradskog izbornog povjerenstva Grada Zagreba

¹² Rješenje o odbijanju prijedloga kandidata Slobodana Midžića, KLASA: 013-04/19-02/09, URBROJ:507-03/02-19-2 od 5. prosinca 2019., objavljeno na mrežnoj stranici DIP-a www.izbori.hr.

¹³ Lista kandidata za predsjednika Republike Hrvatske, KLASA: 013-04/19-01/76, URBROJ:507-02/01-19-1 od 5. prosinca 2019., objavljeno u dnevnim novinama, HTV-u, HR-u te na mrežnoj stranici Državnog izbornog povjerenstva na poveznici https://www.izbori.hr/site/UserDocImages/2019/Izbori_za_predsjednika_RH_2019/Lista_kandidata.pdf

te biračkih odbora na biračkim mjestima u Republici Hrvatskoj i u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Republike Hrvatske u inozemstvu.

U nastavku slijedi tablica subjekata kojima je Državno izborno povjerenstvo izdalo dozvolu za promatranje izbora s brojem promatrača kao i tablica stranih promatrača u prvom krugu izbora (u drugom krugu nije ih bilo).

Također se napominje da je Državno izborno povjerenstvo rješenjem 4. siječnja 2020. stavilo izvan snage rješenje kojim je Udruzi UDRUGA U IME OBITELJI odobreno promatranje rada izbornih povjerenstava i biračkih odbora na području Republike Hrvatske i Državnog izbornog povjerenstva te je uskratio pravo promatranja promatračima navedene udruge jer je ocijenjeno da se ista ne može smatrati udrugom koja neovisno promatra rad izbornih tijela u ponovljenom izboru budući da je predsjednica navedene udruge pozivala da se glasuje za kandidatkinju u ponovljenom izboru. Navedeno rješenje potvrđeno je i od strane Ustavnog suda Republike Hrvatske.

Tablica 5. Pregled tuzemnih promatrača

SUBJEKTI KOJIMA JE RJEŠENJEM DIP- A DOZVOLJENO PROMATRANJE RADA IZBORNIH TIJELA	BROJ PROMATRAČA PO SUBJEKTU -PRVI KRUG-	BROJ PROMATRAČA PO SUBJEKTU -PONOVLJENI IZBOR-
DEMOKRATI	47	49
„GONG“	27	24
HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA- HDZ	13 447	14 718
HRVATSKA SELJAČKA STRANKA-HSS	342	344
HRVATSKA SOCIJALNO-LIBERALNA STRANKA-HSLS	1	-
HRVATSKI LABURISTI-STRANKA RADA- LABURISTI	27	27
KANDIDAT IVAN PERNAR	160	-
KANDIDAT MIROSLAV ŠKORO	1 983	-
DRAŽAN DIZDAR BIRAČ PREDLAGATELJ KOJI JE POTPISAO PRIJEDLOG KANDIDATA MISLAVA KOLAKUŠIĆA	590	-
PRIMORSKO-GORANSKI SAVEZ-PGS	27	27
SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA HRVATSKE-SDP	7 528	8 937
UDRUGA U IME OBITELJI	84	-
KANDIDAT ZORAN MILANOVIĆ	7	118

Tablica 6. Pregled inozemnih promatrača

STRANI PROMATRAČA U PRVOM KRUGU GLASOVANJA 2019.	
NACIONALNA IZBORNA KOMISIJA REPUBLIKE KOREJE	3
CENTRALNA IZBORNA KOMISIJA REPUBLIKE LITVE	2
CENTRALNA IZBORNA KOMISIJA REPUBLIKE MOLDAVIJE	1
CENTRALNA IZBORNA KOMISIJA BOSNE I HERCEGOVINE	2
VELEPOSLANIK ISLAMSKE REPUBLIKE	1
VELEPOSLANIK FRANCUSKE REPUBLIKE	1
UKUPNO	10

5.7. UPUTE BIRAČIMA O NAČINU OSTVARIVANJA NJIHOVOG BIRAČKOG PRAVA I PRISTUPAČNOST

Državno izborno povjerenstvo je putem objava na svojim mrežnim stranicama kontinuirano obavještavalo birače i javnost o pitanjima od značaja za iste i za izbore. Također je upućivalo birače na obavijesti objavljene na mrežnim stranicama drugih tijela kao što je Ministarstvo uprave na kojima su se nalazile obavijesti od značaja za način ostvarivanja prava vezano za registar birača.

Kao iskorak u pristupačnosti izbora slijepim i slabovidnim osobama, lista kandidata kao i tekst glasačkog listića objavljena je i u zvučnom formatu na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva i Hrvatskog saveza slijepih. Dodatno, slijepim i slabovidnim glasačima omogućeno je samostalno glasovanje na biračkim mjestima u tuzemstvu uz pomoć tehničkog pomagala-matrice koju je pratio i pomoćni glasački listić na Brailleovom pismu s uputama za glasovanje. Osim uz pomoć spomenutih pomagala, slijepi ili slabovidni birači mogli su i glasovati uz pomoć treće osobe.

5.8. REZULTATI GLASOVANJA

Državno izborno povjerenstvo je 23. prosinca 2019. donijelo i objavilo Odluku o nepotpunim rezultatima izbora za predsjednika Republike Hrvatske, s obzirom da se u Općini Barilović na biračkom mjestu broj 9 moralo ponoviti glasovanje 29. prosinca 2019. Istog dana je donijelo i Odluku o ponovljenom izboru za predsjednika Republike Hrvatske kojom je utvrđeno da se ponovljeni izbor za predsjednika Republike Hrvatske održava u nedjelju, 5. siječnja 2020. s obzirom da niti jedan kandidat niti na kandidatkinja na predsjedničkim izborima nije dobio/dobila većinu glasova svih birača koji su glasovali.

Na sjednici održanoj 30. prosinca 2019. Državno izborno povjerenstvo utvrdilo je i objavilo Odluku o potpunim rezultatima izbora za predsjednika Republike Hrvatske održanim 22. i 29. prosinca 2019.

Na sjednici održanoj 6. siječnja 2020. Državno izborno povjerenstvo utvrdilo je i objavilo Odluku o rezultatima izbora za predsjednika Republike Hrvatske održanim 5. siječnja 2020. Navedena odluka je ispravljena na sjednici 9. siječnja 2020. zbog pogreške u unosu Zapisnika o radu biračkog odbora na dva biračka mjesta.

Nakon proteka svih rokova za zaštitu izbornog prava, 9. siječnja 2020. Državno izborno povjerenstvo je na osnovi rezultata glasovanja sa svih biračkih mjesta, utvrdilo i objavilo izbor predsjednika Republike Hrvatske na svojoj mrežnoj stranici i u Narodnim novinama¹⁴.

Odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske od 14. siječnja 2020. SuT-A-1/2020¹⁵ utvrđeno je da su izbori za predsjednika Republike Hrvatske održani 22. prosinca 2019. i 29. prosinca 2019. te 5. siječnja 2020. provedeni u skladu s Ustavom Republike Hrvatske, Ustavnim zakonom o Ustavnom sudu Republike Hrvatske i Zakonom o izboru predsjednika Republike Hrvatske.

¹⁴ dostupno na https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2020_01_4_54.html

¹⁵ Izvod iz odluke dostupan na mrežnoj stranici Ustavnog suda na poveznici https://www.usud.hr/sites/default/files/doc/Izvod_iz_zapisnika_1._sjednice_Suda_14.1.2020.pdf

5.9. PRIGOVORI ZBOG NEPRAVILNOSTI U POSTUPKU KANDIDIRANJA I U POSTUPKU IZBORA

Na predsjedničkim izborima Državno izborno povjerenstvo nije zaprimio niti jedan prigovor.

Za dodati je da je Državno izborno povjerenstvo neposredno prije održavanja ponovljenog izbora, 4. siječnja 2020. donijelo rješenje kojim je izvan snage stavio rješenje kojim je dozvolio promatranje rada izbornih povjerenstava i biračkih odbora na području Republike Hrvatske i Državnog izbornog povjerenstva nevladinoj udruzi UDRUGA U IME OBITELJI te uskratio pravo promatranja promatračima navedene nevladine udruge kako je detaljnije navedeno pod 5.6. gore.

Također Hrvatska stranka prava 1861. podnijela je Ustavnom sudu zahtjev za provođenje nadzora nad ustavnošću i zakonitošću izbora predsjednika Republike Hrvatske, u pogledu neubiranja nevažećih glasačkih listića u ukupni broj glasova. Ustavni sud odbio je zahtjev navedene političke stranke obrazlažući da se rezultati glasovanja utvrđuju na temelju samo važećih glasačkih listića, dakle onih koji sadrže valjani glas birača.

5.10. TROŠKOVI PROVEDBE IZBORA

Ukupni troškovi provedbe predsjedničkih izbora još nisu poznati.

6. REDOVNI GODIŠNJI NADZOR FINANCIRANJA I NADZOR FINANCIRANJA IZBORNE PROMIDŽBE

6.1. REDOVNI GODIŠNJI NADZOR FINANCIRANJA

6.1.1. Informiranje subjekata nad kojima Državno izborno povjerenstvo provodi redovni godišnji nadzor financiranja

S obzirom na novi Zakon o financiranju koji je stupio na snagu u ožujku 2019., Državno izborno povjerenstvo je na svojim mrežnim stranicama objavilo čitav niz sadržaja za subjekte nadzora u kojima je iste upoznavala s novim pravim i obvezama. Također su obavijesti slane preko županija, općina i gradova kako bi se osigurala dostupnost informacija. Potanko je pojašnjen novi način dostave financijskih izvještaja te su za aplikaciju nadzor financiranja pripremljene detaljne korisničke upute.

Državno izborno povjerenstvo je sukladno svojoj zakonskoj obvezi poduzelo sve korake da se izdaju lozinke za ulaz u informacijski sustav za nadzor financiranja političkim strankama, nezavisnim zastupnicima i nezavisnim vijećnicima.

Za potrebe opće informiranosti, Državno izborno povjerenstvo napravilo je i letke:

- Podsjetnik s pregledom obveza političkih stranaka za redovito godišnje poslovanje i
- Podsjetnik s pregledom obveza nezavisnih zastupnika i nezavisnih vijećnika za redovno godišnje poslovanje.

6.1.2. Redovni godišnji nadzor financiranja

Tijekom 2019. Državno izborno povjerenstvo je provodilo redovni godišnji nadzor financiranja nad 1.370 subjekata i to:

- 160 političkih stranaka, od čega 18 parlamentarnih te 142 izvanparlamentarnih;
- šestero nezavisnih zastupnika;

- 1.204 članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave izabranih s liste grupe birača i

Po provedenom redovnom godišnjem nadzoru financiranja, Državno izborno povjerenstvo je donijelo:

- Nalaz Državnog izbornog povjerenstva Republike Hrvatske o provedenom nadzoru dostave i objave godišnjih financijski izvještaja političkih stranaka, nezavisnih zastupnika i članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave izabranih s liste grupe birača za 2018.¹⁶

6.1.3. Nadzor objave polugodišnjih izvješća o primljenim donacijama

S obzirom na novi zakonodavni okvir po kojem se dostava i objava polugodišnjih izvješća o primljenim donacijama za 2019. vrši unosom u informacijski sustav te se objava osigurava prvi radni dan nakon unosa u sustav, posebna analiza objave polugodišnjih izvješća nije vršena već su se sukladno podacima iz aplikacije slane odgovarajuće obavijesti nadležnim državnim odvjetništvima.

6.1.4. Povrede Zakona o financiranju

S obzirom na vrijeme donošenja nalaza o nadzoru redovnog financiranja za 2018. (siječanj 2020.), Državnom izbornom povjerenstvu predstoji u 2020. dostava obavijesti o utvrđenim povredama nadležnim državnim odvjetništvima.

U odnosu na nadzor objave polugodišnjih izvješća o donacijama za 2019. godinu, Državno izborno povjerenstvo poslalo je ukupno 475 (145 obavijesti o kašnjenju s predajom i 330 obavijesti o nepodnošenju predaje) obavijesti nadležnim državnim odvjetništvima.

6.2. NADZOR FINANCIRANJA IZBORNE PROMIDŽBE

6.2.1. Prijevremeni lokalni izbori

Nadzor financiranja izborne promidžbe na prijevremenim lokalnim izborima, Državno izborno povjerenstvo provelo je u suradnji s nadležnim izbornim povjerenstvima.

Nadzor financiranja izborne promidžbe na prijevremenim izborima za Županijsku skupštinu Ličko-senjske županije, Gradsko vijeće Grada Iloka, Gradsko vijeće Grada Ogulina i Općinsko vijeće Općine Davor obavljen je sukladno Zakonu o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe (Narodne novine br. 24/11, 61/11, 27/13, 02/14, 96/16 i 70/17) te je tom prilikom proveden i Pilot projekt iz točke 6.2.1.2., dok su svi ostali prijevremeni izbori nadzirani sukladno novom Zakonu o financiranju.

6.2.1.1. Obvezatne upute i Priopćenja

Radi upoznavanja nadležnih izbornih povjerenstava i izbornih sudionika s obvezama koje su, sukladno Zakonu o financiranju, povezane s provedbom nadzora financiranja izborne promidžbe, Državno izborno povjerenstvo je:

¹⁶ Nalaz je dostupan na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva na poveznici https://www.izbori.hr/site/UserDocImages/Nadzor_financiranja/redovito_financiranje/Nalaz_DIPa_2018.pdf

- u provedbi prijevremenih izbora za Županijsku skupštinu Ličko-senjske županije, Gradsko vijeće Grada Iloka, Gradsko vijeće Grada Ogulina i Općinsko vijeće Općine Davor dana 7. veljače 2019. donijelo Obvezatne upute broj FLS o suradnji Državnog izbornog povjerenstva Republike Hrvatske i nadležnih izbornih povjerenstava u provedbi nadzora financiranja izborne promidžbe na prijevremenim izborima, Priopćenje o obvezama izbornih sudionika za financiranje izborne promidžbe i Priopćenje o provedbi Pilot projekta eIzvodi na prijevremenim izborima za članove Gradskog vijeća Grada Iloka
- u provedbi prijevremenih izbora za općinskog načelnika i zamjenika općinskog načelnika Općine Bale-Valle iz reda pripadnika talijanske nacionalne manjine dana 4. travnja 2019. donijelo Obvezatne upute MLN I FMLN - prijevremeni izbori za zamjenika općinskog načelnika Općine Bale-Valle iz reda pripadnika talijanske nacionalne manjine i Priopćenje o obvezama izbornih sudionika za financiranje izborne promidžbe na izborima za zamjenika općinskog načelnika Općine Bale-Valle iz reda pripadnika talijanske nacionalne manjine koji će se održati 5. svibnja 2019., dok je 23. travnja 2019. donijelo Priopćenje o obvezama u slučaju nepodnošenja kandidature na izborima za zamjenika općinskog načelnika Općine Bale-Valle iz reda pripadnika talijanske nacionalne manjine koji će se održati 5. svibnja 2019.
- u provedbi prijevremenih izbora za općinskog načelnika i zamjenika općinskog načelnika Općine Podravska Moslavina donijelo Obvezatne upute broj FLN-I - nadzor financiranja izborne promidžbe, a 21. lipnja 2019. Priopćenje o obvezama izbornih sudionika za financiranje izborne promidžbe, a 15. srpnja 2019. Priopćenje o obvezama u slučaju nepodnošenja kandidature na prijevremenim izborima za općinskog načelnika i zamjenika općinskog načelnika Općine Podravska Moslavina koji će se održati 28. srpnja 2019.

6.2.1.2. Pilot projekt - Aplikacija za nadzor financiranja izborne promidžbe na prijevremenim izborima koji su održani 10. ožujka 2019.

U vrijeme raspisivanja prijevremenih izbora za Županijsku skupštinu Ličko-senjske županije, Gradsko vijeće Grada Iloka, Gradsko vijeće Grada Ogulina i Općinsko vijeće Općine Davor u tijeku je bila završna faza donošenja Zakona o financiranju koji je propisivao obvezatnu primjenu aplikacije za nadzor financiranja izborne promidžbe, odnosno obvezatnu dostavu financijskih izvještaja unosom u informacijski sustav. Kako je Državno izborni povjerenstvo već razvilo aplikaciju za nadzor financiranja izborne promidžbe, odlučilo je na navedenim prijevremenim izborima realizirati Pilot projekt vezan uz korištenje aplikacije, a čije korištenje temeljem tada važećeg Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe nije bilo obvezatno. Cilj provedbe Pilot projekta je bilo iskušati u praksi aplikaciju koja bi trebala izbornim sudionicima pojednostaviti ispunjavanje izvješća vezanih uz financiranje izborne promidžbe kao i unos donacija i troškova izborne promidžbe te iz koje bi izborni sudionici ispisali izvješća vezana uz financiranje izborne promidžbe.

U tu svrhu su nakon objave pravovaljanih kandidacijskih lista održane su radionice 26. veljače 2019. u Gospiću i Iloku, a 27. veljače 2019. u Ogulinu i Davoru za izborne sudionike na kojima ih se upoznao s radom same aplikacije. Navedenim radionicama osim izbornih sudionika prisustvovali su i članovi nadležnog izbornog povjerenstva zaduženi za nadzor financiranja izborne promidžbe. Temeljem povratnih informacija sudionika, može se zaključiti da je unos izvještaja kroz aplikaciju prošao bez većih poteškoća kao i da su sudionici bili zadovoljni izgledom i funkcionalnostima aplikacije.

6.2.1.3. Izvješća o provedenim nadzoru financiranja izborne promidžbe

Po provedenom nadzoru financiranja izborne promidžbe na prijevremenim lokalnim izborima, Državno izborno povjerenstvo je:

- u provedbi prijevremenih izbora za Županijsku skupštinu Ličko-senjske županije, Gradsko vijeće Grada Iloka, Gradsko vijeće Grada Ogulina i Općinsko vijeće Općine Davor 7. svibnja 2019. donijelo pripadajuća izvješća o provedenom nadzoru financiranja izborne promidžbe¹⁷,
- u provedbi prijevremenih izbora za općinskog načelnika i zamjenika općinskog načelnika Općine Bale-Valle iz reda pripadnika talijanske nacionalne manjine 12. lipnja 2019. donijelo Izvješće o provedenom nadzoru financiranja izborne promidžbe na prijevremenim izborima za zamjenika općinskog načelnika Općine Bale-Valle iz reda pripadnika talijanske nacionalne manjine¹⁸ te
- u provedbi prijevremenih izbora za općinskog načelnika i zamjenika općinskog načelnika Općine Podravska Moslavina 4. rujna 2019. donijelo Izvješće o provedenom nadzoru financiranja izborne promidžbe na prijevremenim izborima za općinskog načelnika i zamjenika općinskog načelnika Općine Podravska Moslavina¹⁹

6.2.1.4. Povrede Zakona o financiranju

Nakon provedenog nadzora financiranja izborne promidžbe na svim gore navedenim prijevremenim lokalnim izborima, Državno izborno povjerenstvo je u odnosu na utvrđene nepravilnosti vezano za prijevremene lokalne izbore u Podravskoj Moslavini dostavilo nadležnom državnom odvjetništvu Obavijesti o utvrđenim povredama članka 58. stavkom 1. odnosno člancima 39. stavkom 1. i 40. stavkom 1. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu u odnosu na tri izborna sudionika.

6.2.2. Izbori članova u Europski parlament

Izbori članova u Europski parlament bili su prvi izbori na kojima je došlo do primjene novog Zakona o financiranju. Osnovne novine u odnosu na financiranje izborne promidžbe i nadzor financiranja izborne promidžbe su dostava financijskih izvještaja putem informacijskog sustava i objava financijskih izvještaja na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva; novi alati u provedbi nadzora financiranja, a što uključuje i mogućnost provedbe izravnog nadzora kod izbornih sudionika te propisivanje blažih prekršajnih sankcija za izborne sudionike koji svojim postupanjem povrijede odredbe Zakona o financiranju u odnosu na prekršajne sankcije koje su bile propisane dosadašnjim zakonom.

Državno izborno povjerenstvo je na izborima članova u Europski parlament provelo nadzor nad 33 izborna sudionika putem 33 posebna računa za financiranje izborne promidžbe.

Poseban račun za financiranje izborne promidžbe otvorilo je 25 političkih stranaka - samostalno, 6 političkih stranaka koje su otvorile poseban račun za financiranje izborne

¹⁷ Izvješća dostupna na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva na poveznici <https://www.izbori.hr/arhiva-izbora/index.html#/app/prijevremeni-20190310>

¹⁸ Izvješće dostupno na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva na poveznici https://www.izbori.hr/arhiva-izbora/data/prijevremeni/20190505/financiranje/f_08_18_0051.pdf

¹⁹ Izvješće dostupno na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva na poveznici https://www.izbori.hr/site/UserDocImages/2019/Prijevremeni_Podravska_Moslavina/Izvj%C5%A1%C4%87e_o_provedenom_nadzoru.pdf

promidžbe u ime zajedničke liste, u skladu sa međusobnim sporazumom te 2 nositelja kandidacijske liste grupe birača.

6.2.2.1. Priopćenja

Radi upoznavanja izbornih sudionika s obvezama koje su, sukladno Zakonu o financiranju, povezane s provedbom nadzora financiranja izborne promidžbe kao i informiranja javnosti, Državno izborno povjerenstvo donijelo je 26. ožujka 2019. Priopćenje o obvezama izbornih sudionika za financiranje izborne promidžbe, 1. travnja Priopćenje o prikazivanju troškova oglašavanja putem društvenih mreža, 12. travnja 2019. Priopćenje o obvezama u slučaju nepodnošenja kandidacijske liste, 20. svibnja 2019. Priopćenje o obvezi dostave financijskih izvješća sedam dana prije održavanja izbora članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske, 26. lipnja 2019. Priopćenje o obvezi dostave Financijskog izvještaja o financiranju izborne promidžbe 30 dana nakon održanih izbora članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske te 28. lipnja 2019. Priopćenje o obvezi dostave Financijskog izvještaja o financiranju izborne promidžbe 30 dana nakon održanih izbora članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske.

6.2.2.2. Izvješće o provedenom nadzoru financiranja izborne promidžbe

Po provedenom nadzoru financiranja izborne promidžbe, Državno izborno povjerenstvo donijelo je 1. kolovoza 2019. Izvješće o provedenom nadzoru financiranja izborne promidžbe na izborima članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske ²⁰.

6.2.2.3. Povrede Zakona o financiranju

U postupku provedbe nadzora financiranja izborne promidžbe utvrđeno je da je jedna politička stranka, predlagateljica kandidacijske liste na izborima, povrijedila odredbu članka 37. stavka 4. Zakona o financiranju na način da je kandidat na kandidacijskoj listi predložen od navedene političke stranke, koji je ujedno i zastupnik u Hrvatskome saboru, suprotno zakonskoj zabrani iz navedenog članka, koristio za izbornu promidžbu uredsku prostoriju državnog tijela, odnosno službenu prostoriju u kojoj se održavaju sjednice Hrvatskoga sabora. Iz tog je razloga Državno izborno povjerenstvo 1. kolovoza 2019. donijelo Odluku kojom je toj političkoj stranci izrekao administrativnu sankciju gubitka jednog dijela naknade troškova izborne promidžbe.

Nadalje, o navedenoj, a i svim drugim utvrđenim povredama Zakona o financiranju, a za koje je propisana prekršajna sankcija, obaviješteno je nadležno državno odvjetništvo, u skladu s člankom 94. stavkom 2. Zakona o financiranju.

6.2.3. Izbori za predsjednika Republike Hrvatske

S obzirom da rokovi donošenja Izvješća o nadzoru financiranja izborne promidžbe zadiru u 2020. godinu, one nisu predmet ovog pregleda rada osim u pogledu priopćenja Državnog izbornog povjerenstva iz točke dolje.

6.2.3.1. Priopćenja

Radi upoznavanja izbornih sudionika s obvezama koje su, sukladno Zakonu o financiranju, povezane s provedbom nadzora financiranja izborne promidžbe, Državno izborno povjerenstvo donijelo je priopćenja 6. studenog 2019. Priopćenje o otvaranju posebnog računa za financiranje troškova izborne promidžbe, 14. studenog 2019. Priopćenje o obvezama izbornih sudionika za

²⁰ Dostupno na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva na poveznici

https://www.izbori.hr/site/UserDocImages/2019/izbori_clanova_u_EU_parlament_iz_RH/Financiranje_izb_promidzbe/izvjesce_o_provedenom_nadzoru_fin_izb_prom_EU_2019.pdf

financiranje izborne promidžbe, 23. prosinca 2019. Priopćenje izbornim sudionicima drugog kruga glasovanja o obvezama za financiranje izborne promidžbe.

6.3. NADZOR FINANCIRANJA REFERENDUMSKIH AKTIVNOSTI

Sukladno novim ovlastima iz Zakona o financiranju u pogledu nadzora financiranja referendumskih aktivnosti, Državno izborno povjerenstvo je po prvi put obavilo i nadzor financiranja organizacijskih odbora dva državna i jednog lokalnog referenduma. Premda su izvješća o provedenom nadzoru donesena u siječnju 2020. s obzirom da su aktivnosti nadzora provedene u 2019. godini, navedeno je uključeno u Godišnji pregled rada za 2019. godinu.

6.3.1. Izvješća o provedenom nadzoru referendumske aktivnosti

Po provedenom nadzoru financiranja referendumske aktivnosti pojedinog organizacijskog odbora, Državno izborno povjerenstvo je donijelo izvješća o provedenom nadzoru kako slijedi:

- 9. siječnja 2020. donijelo je Izvješće o provedenom nadzoru financiranja referendumske aktivnosti Organizacijskog odbora za izjašnjavanje birača o potrebi da se zatraži raspisivanje referenduma o promjeni članka 6. stavka 5. Ustava Republike Hrvatske – Inicijativa „Uzmite novac strankama“²¹
- 20. siječnja 2020. donijelo je Izvješće o provedenom nadzoru financiranja referendumske aktivnosti Organizacijskog odbora za izjašnjava birača o potrebi da se zatraži raspisivanje referenduma protiv projekta izgradnje zajedničkog postrojenja za preradu biootpada Zagreba i Novske na području Grada Novske u poduzetničkoj zoni Novska ili na bilo kojem drugom dijelu područja Grada Novske²²
- 24. siječnja 2020. donijelo je Izvješće o provedenom nadzoru financiranja referendumske aktivnosti Organizacijskog odbora za izjašnjava nje birača o potrebi da se zatraži raspisivanje referenduma o prijedlogu zakona o izmjenama zakona o mirovinskom osiguranju- inicijativa „67 je previše“²³

6.3.2. Povrede Zakona o financiranju

Temeljem provedenog nadzora financiranja referendumske aktivnosti gore navedenih organizacijskih odbora, Državno izborno povjerenstvo je utvrdilo povrede čl. 73. stavak 2., čl. 77. i čl. 79. stavak 2. i 3. Zakona o financiranju kod Organizacijskog odbora za izjašnjava birača o potrebi da se zatraži raspisivanje referenduma protiv projekta izgradnje zajedničkog postrojenja za preradu biootpada Zagreba i Novske na području Grada Novske u poduzetničkoj zoni Novska ili na bilo kojem drugom dijelu područja Grada Novske, odnosno čl. 79. stavak 2. i 3. Zakona o financiranju kod Organizacijskog odbora za izjašnjavanje birača o potrebi da se zatraži raspisivanje referenduma o promjeni članka 6. stavka 5. Ustava Republike Hrvatske – Inicijativa „Uzmite novac strankama“ o čemu će se dostaviti obavijesti nadležnom državnom odvjetništvu.

²¹ Izvješće dostupno na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva na poveznici https://www.izbori.hr/site/UserDocImages/Nadzor_financiranja/izvjesce_o_provedenom_nadzoru_67.pdf

²² Izvješće dostupno na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva na poveznici https://www.izbori.hr/site/UserDocImages/Nadzor_financiranja/izvjesce_o_provedenom_nadzoru_Novska.pdf

²³ Izvješće dostupno na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva na poveznici https://www.izbori.hr/site/UserDocImages/Nadzor_financiranja/izvjesce_o_provedenom_nadzoru_uzmite_novac_strankama.pdf

7. OSTALE AKTIVNOSTI DRŽAVNOG IZBORNOG POVJERENSTVA

7.1.SJEDNICE DRŽAVNOG IZBORNOG POVJERENSTVA

Državno izborno povjerenstvo održalo je tijekom 2019. godine pedeset sjednica.

Sukladno Poslovniku o radu Državnog izbornog povjerenstva Republike Hrvatske²⁴, sjednice Državnog izbornog povjerenstva su javne, sazivaju se najmanje dva dana prije dana održavanja i održavaju se, u pravilu, jednom tjedno.

7.2.ZAPRIMLJENI PREDMETI

U 2019. godini zaprimljeno je 2.248 predmeta, od čega 647 predmeta redovnog poslovanja, 71 predmet upravnog postupka, 208 predmeta izbora za članove vijeća i predstavnike nacionalnih manjina, 102 predmeta prijevremenih lokalnih izbora, 651 predmeta izbora za članove u Europski parlament iz Republike Hrvatske, tri predmeta lokalnih referendum, 13 predmeta državni referendum te 553 predmeta predsjednički izbori.

7.3. INFRASTRUKTURNI PROJEKTI

Državno izborno povjerenstvo je u 2019. godini završilo projekt obnove pročelja zgrade Državnog izbornog povjerenstva na adresi Visoka 15 u Zagrebu. Za istaknuti je da je po zahtjevu konzervatora na istočnom pročelju obnovljen dio oslika s izvornog pročelja zgrade.

Od značajnih infrastrukturnih ulaganja u 2019. godini ističe se i zamjena vanjske jedinice nefunkcionirajućeg rashladnog sustava te nadogradnja sustava za sigurnosno kopiranje podataka.

7.4.INTERNI AKTI

7.4.1. Pregled rada

Državno izborno povjerenstvo donijelo je 17. siječnja 2019. Pregled rada u 2018.²⁵

7.4.2. Godišnji plan rada

Državno izborno povjerenstvo donijelo je 17. prosinca 2018. Godišnji plan rada za 2019.²⁶

7.4.3. Strateški planovi

7.4.3.1.Strateški plan Državnog izbornog povjerenstva za razdoblje 2019.-2021.

²⁴ Poslovnik o radu Državnog izbornog povjerenstva Republike Hrvatske, „Narodne novine“, broj 69/15 i 22/17.

²⁵ Pregled rada objavljen je na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva na poveznici https://www.izbori.hr/site/UserDocsImages/O_Povjerenstvu/Pregled_rada_2018..pdf

²⁶ Godišnji plan rada za 2019. objavljen je na internetskim stranicama Državnog izbornog povjerenstva, www.izbori.hr, na poveznici - https://www.izbori.hr/site/UserDocsImages/O_Povjerenstvu/Godišnji_plan_rada_DIP-a_za_2019..pdf.

Državno izborno povjerenstvo usvojilo je 26. ožujka 2018. Strateški plan Državnog izbornog povjerenstva Republike Hrvatske za razdoblje 2019.-2021.²⁷

Tijekom 2019. godine ostvareni su sljedeći ciljevi iz navedenog Strateškog plana:

a) Educirani članovi izbornih tijela i birači

Cilj je ostvaren održavanjem 21 edukacije članovima izbornih tijela (i to 20 vezano za provedbu izbora članova u Europski parlament odnosno provedbu izbora vijeća i predstavnika te jedna vezano za provedbu predsjedničkih izbora) te održavanjem deset edukacija mladih birača u okviru projekta „I moj glas je bitan!“ koje su se održale u deset srednjih škola diljem Hrvatske pred učenicima završnih razreda.

b) Učinkovit i transparentan nadzor financiranja političkih aktivnosti i izborne promidžbe

Cilj je ostvaren uspostavom tj. razvojem i objavom on-line edukacije namijenjene subjektima nad kojim Državno izborno povjerenstvo provodi nadzor redovnog financiranja te razvijem i objavom on-line edukacija namijenjene sudionicima izbora za članove u Europski parlament i predsjedničkih izbora.

c) Jedinstvena informatička podrška s transparentno i pravovremeno javno objavljenim podacima o provedenim izborima

Cilj je ostvaren osiguranjem jedinstvene informatičke podrške prijevremenim lokalnim izborima koji su se održali u 2019. kao i izborima za članove u Europski parlament, izborima vijeća i predstavnika i predsjedničkim izborima.

Korištenjem jedinstvene informatičke podrške izborima osigurana je unificiranost provedbe pojedinih aktivnosti u izbornim procesima, dok se javnom objavom svih provedenih radnji i izbornih rezultata jača povjerenje javnosti u zakonitost provedbe pojedinih izbornih procesa, pa samim time i u zakonitost provedbe izbora kao cjeline.

7.4.3.2. Strateški plan Državnog izbornog povjerenstva za razdoblje 2020.-2022.

Državno izborno povjerenstvo usvojilo je 14. ožujka 2019. Strateški plan Državnog izbornog povjerenstva Republike Hrvatske za razdoblje 2020.-2022.²⁸

Vizija Državnog izbornog povjerenstva, utvrđena navedenim Strateškim planom, je provedba izbora i referendum na državnoj i lokalnoj razini zakonito, transparentno i u skladu sa općepriznatim demokratskim načelima, poduprijeti novim informatičkim tehnologijama.

Misija Državnog izbornog povjerenstva, utvrđena navedenim Strateškim planom, s ciljem zakonite provedbe izbora i referendum i postizanja veće dostupnosti informacija javnosti pa samim time i većeg stupnja povjerenja javnosti u pravilnost provedenih izbora i referendum, ispunjava se:

- edukacijom članova izbornih tijela i tijela koja provode referendume,
- edukacijom birača u dijelu ostvarenja aktivnog i pasivnog biračkog prava,

²⁷ Strateški plan Državnog izbornog povjerenstva Republike Hrvatske za razdoblje 2019.-2021. objavljen je na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva na poveznici https://www.izbori.hr/site/UserDocsImages/O_Povjerenstvu/2018_strateski_plan.pdf

²⁸ Strateški plan Državnog izbornog povjerenstva Republike Hrvatske za razdoblje 2020.-2022. objavljen je na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva na poveznici: https://www.izbori.hr/site/UserDocsImages/O_Povjerenstvu/Strate%C5%A1ki_plan_Dr%C5%BEavnog_izbornog_povjerenstva_Republike_Hrvatske_2020.-2022..pdf.

- edukacijom subjekata nad kojima se provodi nadzor financiranja političkih aktivnosti i izborne promidžbe,
- osiguranjem i održavanjem jedinstvene informatičke podrške izbornim i referendumskim postupcima,
- suradnjom s međunarodnim organizacijama i izbornim tijelima drugih država i
- aktivnim sudjelovanjem u izradi, dogradnji i unapređivanju izbornog i referendumskog zakonodavstva te zakonodavstva kojim je regulirana provedba nadzora financiranja političkih aktivnosti i izborne promidžbe

Ciljevi, utvrđeni navedenim Strateškim planom, su:

1. Zakonito, učinkovito i transparentno provedeni izbori
 - 1.1. Educirani članovi izbornih tijela i birači
 - 1.2. Učinkovit i transparentan nadzor financiranja političkih aktivnosti i izborne promidžbe
 - 1.3. Jedinstvena informatička podrška s transparentno i pravovremeno javno objavljenim podacima o provedenim izborima

7.4.4. Strategija upravljanja rizicima

Nastavno na Strategiju upravljanja rizicima Državnog izbornog povjerenstva od 26. ožujka 2018., u 2019. Državno izborno povjerenstvo je u travnju i listopadu izradilo Izvješće o strateškim rizicima te je svibnju 2019. usvojilo Registar rizika.

7.5.SUDJELOVANJE U RADNIM GRUPAMA I DAVANJE MIŠLJENJA NA PROPISE VEZANE ZA DOGRADNJU I UNAPREĐIVANJE IZBORNOG ZAKONODAVSTVA I ZAKONODAVSTVA KOJIM JE PROPISAN REDOVNI GODIŠNJI NADZOR I NADZOR FINANCIRANJA IZBORNE PROMIDŽBE

Državno izborno povjerenstvo očitivalo se u više navrata na Nacrt prijedloga zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu u postupku pred Vladom Republike Hrvatske te je aktivno sudjelovalo u donošenju pripadajućeg Pravilnika o načinu vođenja evidencija, izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu u informacijski sustav za nadzor financiranja.

Predstavnici Državnog izbornog povjerenstva također su bili članovi radne grupe Ministarstva uprave za izradu Nacrta prijedloga zakona o referendumu. U prvom kvartalu 2019. predstavnici Državnog izbornog povjerenstva sudjelovali su na sedam radnih skupina te je povjerenstvo dostavilo čitav niz očitovanja na predložena rješenja zakona, uključujući očitovanje na nacrt zakona u postupku prethodnog usuglašavanja.

Državno izborno povjerenstvo također sudjelovalo je u radu radne skupine za donošenje Zakona o izboru vijeća i predstavnika nacionalnih manjina, te je u 2019. dalo očitovanje na konačni nacrt zakona te je izradilo pripadajući PFU obrazac.

7.6.MEĐUNARODNE AKTIVNOSTI

7.6.1. Članstvo u međunarodnim organizacijama

Državno izborno povjerenstvo je dugogodišnji član Udruženja europskih izbornih dužnosnika (*Association of European Election Officials – ACEEEO*), a od 2016. i član izvršnog odbora

ACEEEO-a, te dugogodišnji član Udruženja svjetskih izbornih tijela (*Association of World Election Bodies – A-WEB*), a do rujna 2019. i član izvršnog odbora A-WEB-a.

7.6.2. Sudjelovanje u međunarodnim aktivnostima

Tijekom 2019. godine predstavnici Državnog izbornog povjerenstva sudjelovali su u sljedećim međunarodnim aktivnostima:

- Sudjelovanje na međunarodnoj konferenciji „Digitalizacija izbornih procesa. Humanitarna dimenzija“ u Moskvi u Rusiji u vremenu 6.-8. rujna 2019.
- Sudjelovanje na godišnjoj konferenciji, Glavnoj skupštini i Izvršnom odboru Udruženja europskih izbornih dužnosnika (ACEEEO) u Ljubljani u Sloveniji u vremenu 24.- 26. rujna 2019.
- Sudjelovanje na promatranju lokalnih i prijevremenih parlamentarnih izbora u Kišnjevu u Moldaviji 20. listopada 2019.
- Sudjelovanje na promatranju predsjedničkih izbora u Bukureštu u Rumunjskoj 10. studenog 2019.

Kao posebna točka 4.9. gore pojašnjeno je sudjelovanje predstavnika Državnog izbornog povjerenstva na manifestacijama u organizaciji europskih institucija vezano za poštenu i transparentnu provedbu izbora za Europski parlament.